

HƯỚNG DẪN

Tuyên truyền kỷ niệm 90 năm

Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam (28/7/1929 - 28/7/2019)

Căn cứ Chỉ thị số 45-CT/TW, ngày 22/7/2010 của Bộ Chính trị về đổi mới, nâng cao hiệu quả tổ chức các ngày kỷ niệm, nghi thức trao tặng, đón nhận danh hiệu vinh dự Nhà nước và các hình thức khen thưởng cao; Nghị định số 145/2013/NĐ-CP, ngày 29/10/2013 của Chính phủ quy định về tổ chức ngày kỷ niệm; nghi thức trao tặng, đón nhận hình thức khen thưởng, danh hiệu thi đua; nghi lễ đối ngoại và đón, tiếp khách nước ngoài; Nghị định số 111/2018/NĐ-CP, ngày 31/8/2018 quy định về ngày thành lập, ngày truyền thông, ngày hưởng ứng của các bộ, ngành, địa phương, Ban Tuyên giáo Trung ương hướng dẫn tuyên truyền kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam (28/7/1929 - 28/7/2019) như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Tuyên truyền sâu rộng, làm cho các tầng lớp nhân dân nhận thức sâu sắc về vị trí, vai trò, nhiệm vụ to lớn của tổ chức Công đoàn Việt Nam và giai cấp công nhân Việt Nam trong tiến trình cách mạng Việt Nam; qua đó củng cố niềm tin, khơi dậy niềm tự hào, phát huy trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của các cấp, các ngành, đoàn thể xây dựng tổ chức Công đoàn Việt Nam ngày càng vững mạnh và chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho công nhân, viên chức, lao động (CNVCLĐ).

2. Thông qua các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm cổ vũ, động viên CNVCLĐ đoàn kết, nỗ lực vượt lên khó khăn, thách thức, lao động sáng tạo, quyết tâm hoàn thành tốt mục tiêu, nhiệm vụ mà Nghị quyết Đại hội XII Công đoàn Việt Nam đề ra, qua đó góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng.

3. Các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm cần tổ chức thiết thực, hiệu quả, an toàn, tiết kiệm, đa dạng về nội dung và hình thức, gắn với việc tuyên truyền thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và các ngày lễ lớn, các sự kiện và nhiệm vụ chính trị quan trọng của đất nước, của ban, bộ, ngành, đoàn thể, địa phương.

II. NỘI DUNG TUYÊN TRUYỀN

1. Quá trình thành lập, trưởng thành và truyền thống vẻ vang của tổ chức Công đoàn Việt Nam trong 90 năm qua gắn với lịch sử đấu tranh cách mạng của Đảng và dân tộc; khẳng định vị trí, vai trò, nhiệm vụ to lớn của tổ chức Công đoàn Việt Nam và giai cấp công nhân Việt Nam trong tiến trình cách mạng Việt Nam, đặc biệt là trong sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; những bài học kinh nghiệm lớn trong xây dựng giai cấp công nhân và tổ chức Công đoàn Việt Nam.

2. Tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đối với giai cấp công nhân và tổ chức Công đoàn Việt Nam, nhất là Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng, Nghị quyết số 20-NQ/TW, ngày 28/1/2008 của Hội nghị lần thứ sáu, Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa X) *về tiếp tục xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước*; Kết luận số 79-KL/TW, ngày 25/12/2013 của Bộ Chính trị; Bộ Luật Lao động năm 2012, Luật Công đoàn năm 2012 của Quốc hội, các Nghị định của Chính phủ và văn bản hướng dẫn thi hành luật. Chú trọng tuyên truyền chỉ rõ cơ hội, thách thức và những giải pháp trong việc đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của tổ chức công đoàn và phong trào công nhân trong xu thế toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế cùng với sự phát triển mạnh mẽ của khoa học - công nghệ, nhất là công nghệ thông tin.

3. Tuyên truyền những kết quả đạt được sau một năm triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội Công đoàn lần thứ XII; phát hiện và nhân rộng những mô hình hay, cách làm sáng tạo của các cấp Công đoàn; tôn vinh và tri ân công lao, cống hiến xuất sắc của các lớp thế hệ cán bộ công đoàn qua các thời kỳ, đặc biệt là những tập thể, cá nhân tiêu biểu trong hoạt động công đoàn và phong trào thi đua yêu nước gắn với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh.

4. Tuyên truyền phản ánh không khí phấn khởi, thi đua “Lao động giỏi”, “Lao động sáng tạo”, “Đảm bảo an toàn, vệ sinh lao động”,... trong CNVCLĐ và các hoạt động kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam diễn ra ở các cấp, các ngành và các cơ quan, đơn vị.

III. CÁC HÌNH THỨC TUYÊN TRUYỀN KỶ NIỆM

1. Trung ương

- Lễ kỷ niệm cấp bộ, ngành 90 năm Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam: Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chủ trì tổ chức vào sáng ngày 28/7/2019 tại Hà Nội.

- Hội thảo khoa học “*Công đoàn Việt Nam - 90 năm xây dựng và phát triển*”: Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chủ trì, phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh và Hội đồng Lý luận Trung ương tổ chức tại Hà Nội.

- Hội nghị biểu dương 90 Chủ tịch Công đoàn cơ sở tiêu biểu toàn quốc và lựa chọn 10 cán bộ công đoàn xuất sắc trao giải thưởng Nguyễn Văn Linh lần thứ nhất: Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chủ trì, phối hợp với các ban, bộ, ngành, địa phương tổ chức tại Hà Nội.

- Xây dựng và phát sóng phim tài liệu “*Công đoàn Việt Nam - 90 năm đồng hành cùng Người lao động*”: Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chủ trì, phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam thực hiện.

- Biên soạn cuốn sách với chủ đề “*Công đoàn đại diện cho người lao động, chăm lo và bảo vệ quyền, lợi ích người lao động*”: Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chủ trì, phối hợp với Hội đồng Lý luận Trung ương thực hiện.

2. Các ban, bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và các tỉnh, thành phố

- Phát động đợt thi đua trong CNVCLĐ lập thành tích chào mừng kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam.

X | - Tổ chức gặp mặt, biểu dương các tập thể, cá nhân điển hình tiêu biểu trong hoạt động Công đoàn và phong trào thi đua trong CNVCLĐ các cấp.

- Tổ chức “Ngày đoàn viên Công đoàn” vào ngày 21/7/2019 với các nội dung chủ yếu là kết nạp đoàn viên, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng, chăm lo phúc lợi và tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao, tuyên dương đoàn viên tiên tiến.

- Tổ chức tốt hoạt động tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, cổ động trực quan, thông qua đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên; qua sinh hoạt thường kỳ của các tổ chức chính trị - xã hội và qua các tài liệu, ấn phẩm tuyên truyền,...

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Ban Tuyên giáo các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương

- Tham mưu giúp cấp ủy đảng chỉ đạo tổ chức tốt các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm tại khoản 2, mục III của Hướng dẫn.

- Phối hợp với Liên đoàn Lao động các tỉnh, thành phố chỉ đạo, hướng dẫn tổ chức tốt các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm, tập trung vào các hoạt động xây dựng tổ chức Công đoàn cơ sở vững mạnh và chăm lo đời sống vật chất, tinh thần của CNVCLĐ, nhất là ở những khu công nghiệp, khu chế xuất và trong các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài.

2. Các cơ quan báo chí

- Phối hợp với Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam và Liên đoàn Lao động các tỉnh, thành phố và Công đoàn ngành Trung ương xây dựng kế hoạch, chương trình tuyên truyền phù hợp, bảo đảm đúng sự chỉ đạo, hướng dẫn của Ban Tuyên giáo Trung ương.

- Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam chuẩn bị tốt các điều kiện để phát thanh, truyền hình Lễ kỷ niệm.

3. Đảng đoàn Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam

- Chỉ đạo Công đoàn các cấp tổ chức tốt các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm.

- Chủ động phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương cung cấp thông tin tuyên truyền tại Hội nghị Báo cáo viên Trung ương, Hội nghị giao ban Báo chí hàng tuần.

- Phối hợp chặt chẽ với các ban, bộ, ngành, địa phương và các cơ quan, đơn vị liên quan làm tốt công tác tuyên truyền kỷ niệm; đồng thời chủ động cung cấp thông tin về tấm gương “người tốt, việc tốt” và tập thể, cá nhân điển hình trong CNVCLĐ.

4. Ban cán sự đảng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch phối hợp với Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam chỉ đạo, hướng dẫn tổ chức các hoạt động tuyên truyền trên các phương tiện trực quan, các hoạt động văn hóa - văn nghệ, thể dục - thể thao chào mừng, nhất là ở những khu công nghiệp, khu chế xuất nơi có đông công nhân, lao động; tổ chức triển lãm, các hoạt động văn hóa - văn nghệ trên địa bàn các tỉnh, thành phố, nhất là thành phố Hồ Chí Minh và thành phố Hà Nội tạo khí thế phấn khởi, thi đua trong CNVCLĐ cả nước.

5. Ban Tuyên giáo Trung ương chỉ đạo, hướng dẫn tuyên truyền kỷ niệm; phối hợp với Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam biên soạn, phát hành Đề cương tuyên truyền kỷ niệm và tổ chức hội thảo khoa học.

V. MỘT SỐ KHẨU HIỆU TUYÊN TRUYỀN

1. Nhiệt liệt chào mừng 90 năm Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam (28/7/1929 - 28/7/2019)!

2. Công đoàn Việt Nam đổi mới, sáng tạo vì quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, công nhân, viên chức, lao động, vì sự phát triển bền vững của đất nước!

3. Xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam vững mạnh, lực lượng đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước!

4. Cán bộ, công nhân, viên chức, lao động thi đua lập thành tích chào mừng 90 năm Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam (28/7/1929 - 28/7/2019)!

5. Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh muôn năm!

6. Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam muôn năm!

7. Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại sống mãi trong sự nghiệp của chúng ta! *đw*

(Gửi kèm Đề cương tuyên truyền)

Nơi nhận:

- Ban Bí thư (để b/c),
- Văn phòng: Trung ương Đảng, Quốc hội, Chủ tịch nước, Chính phủ,
- Các tỉnh ủy, thành ủy, Đảng ủy trực thuộc TW, ban cán sự Đảng, Đảng đoàn trực thuộc TW,
- Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội,
- Bộ Văn hóa - Thể thao và Du lịch,
- Ban Tuyên giáo các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc TW, các tổ chức chính trị - xã hội,
- Các báo, đài TW,
- Lãnh đạo Ban,
- Các Vụ, đơn vị trong Ban,
- Vụ Tuyên truyền (10),
- Lưu HC.

K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN

Lê Mạnh Hùng

ĐỀ CƯƠNG

Tuyên truyền 90 năm Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam
(28/7/1929 - 28/7/2019)

I. KHÁI QUÁT SỰ RA ĐỜI CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN VÀ CÔNG HỘI ĐỎ - TIỀN THÂN CỦA TỔNG LIÊN ĐOÀN LAO ĐỘNG VIỆT NAM

1. Sự ra đời của giai cấp công nhân Việt Nam

Giai cấp công nhân (GCCN) Việt Nam ra đời và phát triển gắn liền với quá trình khai thác thuộc địa của thực dân Pháp những năm cuối thế kỷ XIX. Trước khi thực dân Pháp nổ súng xâm lược, xã hội Việt Nam vẫn là một xã hội phong kiến với hai giai cấp cơ bản là giai cấp địa chủ phong kiến và giai cấp nông dân; duy trì nền kinh tế lạc hậu dựa vào sản xuất tiểu nông là chính, cơ sở kinh tế công nghiệp, dịch vụ chưa phát triển. Sau khi cuộc xâm lăng và bình định đã cơ bản hoàn thành, thực dân Pháp liền bắt tay tiến hành khai thác thuộc địa lần thứ nhất với quy mô mở rộng ra cả nước. Các nhà máy rượu bia, vải sợi, điện nước, ngành đường sắt, hầm mỏ, đồn điền cao su, cà phê... lần lượt ra đời và cùng với đó đội ngũ những người công nhân Việt Nam đầu tiên được hình thành. Họ là những người nông dân bị tước đoạt hết ruộng đất, những người thợ thủ công bị phá sản buộc phải vào làm việc trong các doanh nghiệp tư bản Pháp. Theo số liệu thống kê trước chiến tranh thế giới lần thứ nhất, tổng số công nhân của Việt Nam khoảng trên 10 vạn người, chủ yếu tập trung ở một số thành phố lớn như: Hà Nội, Sài Gòn - Chợ Lớn, Hải Phòng và vùng mỏ Quảng Ninh... Sau chiến tranh thế giới lần thứ nhất, để bù đắp những tổn thất, thực dân Pháp đã tiến hành cuộc khai thác thuộc địa lần thứ hai với quy mô và tốc độ lớn hơn trước. Chúng tăng cường đầu tư vào các ngành khai khoáng, giao thông vận tải, đồn điền, công nghiệp chế biến, dệt may... nhằm tăng cường vơ vét và bóc lột ở các nước thuộc địa. Thời kỳ này, số lượng công nhân Việt Nam đã phát triển nhanh chóng lên đến trên 22 vạn người vào đầu năm 1929.

Dưới sự áp bức bóc lột hà khắc của thực dân, phong kiến, giai cấp công nhân Việt Nam đã đoàn kết, tổ chức tập hợp nhau lại đấu tranh đòi quyền lợi, dẫn đến hình thành các Hội Ái hữu, Hội Tương tế trong các nhà máy, xí nghiệp. Cuối năm 1920, người công nhân yêu nước Tôn Đức Thắng đã vận động thành lập Công hội Ba Son ở Sài Gòn, mở đầu cho phong trào đấu tranh giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc.

2. Sự ra đời của Công hội đỏ Bắc Kỳ - tiền thân của Công đoàn Việt Nam ngày nay

Quá trình hình thành và phát triển của Công hội đỏ Bắc Kỳ gắn liền với quá trình hoạt động cách mạng của Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc trong những năm đầu của thế kỷ XX. Người đã tham gia Công đoàn hải ngoại Anh khi hoạt động tại Luân Đôn trong những năm 1914 - 1917; gia nhập Công đoàn Kim khí quận 17 Pari vào năm 1919. Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc là người đặt cơ sở lý luận và nền tảng tư tưởng cho việc thành lập tổ chức Công đoàn Việt Nam. Trong tác phẩm "Đường Kách mệnh", Người chỉ dẫn: "Công hội trước hết là để công nhân đi lại với nhau cho có cảm tình, hai là để nghiên cứu với nhau, ba là để sửa sang cách sinh hoạt

của công nhân cho khá hơn bây giờ, bốn là để giữ gìn quyền lợi cho công nhân, năm là để giúp cho quốc dân, giúp cho thế giới". Tháng 6/1925, Người sáng lập tổ chức Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên ở Quảng Châu - Trung Quốc và trực tiếp giảng dạy nhằm nâng cao lý luận chính trị cho học viên.

Những năm 1925 - 1928, dưới sự lãnh đạo của Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên, phong trào "Vô sản hóa" đã thâm nhập sâu rộng vào trong các nhà máy, xí nghiệp, hầm lò để tuyên truyền, vận động công nhân tích cực tham gia phong trào đấu tranh. Sự ra đời của Chi bộ Cộng sản đầu tiên (3/1929), đặc biệt là sự ra đời của Đông Dương Cộng sản Đảng (6/1929) là kết quả của quá trình vận động, tổ chức công nhân mà Nguyễn Đức Cảnh là một trong những sáng lập viên và giữ vai trò quan trọng. Trên cương vị là Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương lâm thời, Nguyễn Đức Cảnh được Trung ương lâm thời phân công phụ trách công tác vận động công nhân. Nhận thức được vai trò quan trọng của tổ chức Công hội, của công nhân trong cuộc đấu tranh chống đế quốc, bóc lột, bảo vệ quyền lợi của công nhân, Nguyễn Đức Cảnh và những người đồng chí đã tích cực tổ chức cuộc vận động phong trào công nhân, trước hết là phong trào công nhân Bắc Kỳ để thành lập tổ chức Công hội. Ngày 28/7/1929, Đại hội đại biểu Tổng Công hội Đỏ Bắc Kỳ lần thứ nhất khai mạc do đồng chí Nguyễn Đức Cảnh chủ trì. Đại hội đã quyết định thành lập Tổng Công hội Đỏ Bắc Kỳ, thông qua Điều lệ và hệ thống tổ chức của Công hội, ra báo "Lao động" và tạp chí "Công hội Đỏ", bầu Ban Chấp hành Trung ương lâm thời do đồng chí Nguyễn Đức Cảnh làm Hội trưởng. Sự kiện thành lập Tổng Công hội Đỏ Bắc Kỳ là mốc son chói lọi trong lịch sử phong trào công nhân và Công đoàn Việt Nam. Kể từ đây, GCCN Việt Nam có một đoàn thể cách mạng rộng lớn, hoạt động có tôn chỉ, mục đích, đứng ra dẫn dắt phong trào.

II. PHONG TRÀO CÔNG NHÂN VÀ HOẠT ĐỘNG CÔNG ĐOÀN QUA CÁC THỜI KỲ CỦA CÁCH MẠNG VIỆT NAM

1. Thời kỳ đấu tranh giành chính quyền (1930 - 1945)

Ngày 03/02/1930, Đảng Cộng sản Việt Nam được thành lập. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, Tổng Công hội Đỏ đã tập hợp lực lượng thợ thuyền, đội quân chủ lực của cách mạng Việt Nam, tạo nên cao trào Xô Viết Nghệ Tĩnh 1930-1931. Cuối năm 1931, phong trào đấu tranh của GCCN Việt Nam bị thực dân Pháp đàn áp dã man, hầu hết số cán bộ Đảng và Công hội Đỏ đều bị địch bắt, khiến cho mối liên lạc giữa Đảng và quần chúng, giữa Công hội Đỏ và phong trào công nhân gần như bị gián đoạn. Trong điều kiện đó, bất chấp sự kiểm soát gắt gao của thực dân Pháp, Công hội Đỏ vẫn tích cực tuyên truyền, vận động công nhân, phát triển tổ chức. Từ năm 1932-1936, phong trào cách mạng trong cả nước bắt đầu phục hồi.

Từ năm 1936-1939, tổ chức Công hội Đỏ đổi tên thành Nghiệp đoàn, Hội Ái hữu chuyển sang thời kỳ hoạt động bán công khai¹. Nhờ sự tổ chức linh hoạt, thích hợp với tình hình, phong trào công nhân giai đoạn này vẫn phát triển mạnh mẽ lên

¹Tại một số nơi, mặc dù bị địch ngăn cản, nhiều nghiệp đoàn vẫn được thành lập và hoạt động công khai. Những nơi chưa dành được quyền tự do nghiệp đoàn, thì công nhân thành lập hội Ái hữu thay thế. Nên giai đoạn này, tên gọi thường mang tên tổ chức song trùng là "Nghiệp đoàn - Ái hữu".

đỉnh điểm mới. Tháng 9/1939, chiến tranh thế giới lần thứ hai bùng nổ, thực dân Pháp đầu hàng và thỏa hiệp với phát xít Nhật thẳng tay đàn áp phong trào dân chủ chống chiến tranh của nhân dân ta, thủ tiêu các quyền tự do nghiệp đoàn. Trước tình hình đó, tổ chức Nghiệp đoàn, Hội Ái hữu phải rút vào hoạt động bí mật và lấy tên là “Hội công nhân phản đế”, năm 1941 đổi thành “Hội Công nhân cứu quốc” làm nòng cốt cho hoạt động của tổ chức Việt Minh.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, Công đoàn Việt Nam thực sự là trung tâm đoàn kết của công nhân lao động Việt Nam. Với trên 20 vạn người trong năm 1945, các đoàn viên Công đoàn trở thành lực lượng nòng cốt làm nên cuộc Cách mạng tháng Tám 1945 thành công, khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa - Nhà nước Công nông đầu tiên ở Đông Nam Á.

2. Thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp (1945 - 1954)

Sau Cách mạng tháng Tám thành công năm 1945, dưới sự lãnh đạo của Đảng, tháng 3/1946, Hội nghị đại biểu Công nhân cứu quốc Bắc Bộ, Trung Bộ và Tổng Công đoàn Nam Bộ đã quyết định thống nhất về mặt tổ chức trên phạm vi cả nước thành “Hội Công nhân cứu quốc”. Tháng 6/1946, tại Hội nghị cán bộ Công đoàn cứu quốc đã đổi tên “Hội Công nhân cứu quốc” thành “Công đoàn”. Ngày 20/7/1946, tại Nhà hát lớn Hà Nội, “Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam” đã chính thức được thành lập và được công nhận là thành viên chính thức của Liên hiệp Công đoàn thế giới vào năm 1949.

Trong những năm đầu đất nước giành độc lập, tổ chức Công đoàn và GCCN Việt Nam đã có nhiều đóng góp quan trọng trong việc bảo vệ và phát huy thành quả của cuộc Cách mạng Tháng Tám, tham gia tích cực vào cuộc Tổng Tuyển cử bầu Quốc hội đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Trước dã tâm xâm lược nước ta một lần nữa của thực dân Pháp, các đội cảm tử Thủ đô, trong đó nòng cốt là công nhân đã chiến đấu với tinh thần quả cảm, anh dũng.

Thực hiện nhiệm vụ vừa kháng chiến, vừa kiến quốc, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam đã tổ chức vận động công nhân, viên chức, lao động (CNVCLĐ) tập trung xây dựng nhà máy, công xưởng, sản xuất vũ khí, khí tài quân sự; khắc phục khó khăn, hăng hái thi đua lao động phục vụ kháng chiến. Tại chiến khu Việt Bắc, từ ngày 01-15/01/1950, Đại hội lần I Công đoàn Việt Nam đã khẳng định mục tiêu: “Động viên công nhân viên chức cả nước, nhất là công nhân ngành Quân giới sản xuất nhiều vũ khí, khí tài phục vụ kháng chiến chống thực dân Pháp đến thắng lợi”. Tại Đại hội này, đồng chí Hoàng Quốc Việt được bầu làm Chủ tịch.

Tháng 2/1951, Đại hội lần thứ II của Đảng đề ra nhiệm vụ đẩy mạnh phát triển kinh tế phục vụ tổng phản công, đưa cuộc kháng chiến đến thắng lợi hoàn toàn. Thực hiện Nghị quyết của Đại hội Đảng, Công đoàn vận động công nhân hăng hái sản xuất và tham gia quản lý, xây dựng xí nghiệp. Đây là bước chuyển biến lớn về nhận thức tư tưởng và phương thức hoạt động Công đoàn. Từ đây trong các xí nghiệp quốc doanh, Công đoàn đại diện cho công nhân tham gia các Ủy ban xí nghiệp, góp phần trực tiếp quản lý sản xuất kinh doanh, đưa nền kinh tế kháng chiến phát triển về mọi mặt. Ở vùng tự do, Công đoàn phát động công nhân “Thi đua sản

xuất, thi đua xây dựng”, “Cải tiến kỹ thuật, phát huy sáng kiến, trau dồi nghề nghiệp”. Phong trào được tổ chức, chỉ đạo tương đối chặt chẽ, thực hiện dân chủ trong quản lý sản xuất.

Giai đoạn cuối của cuộc kháng chiến, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam đã tập hợp, đoàn kết, phát huy vai trò tiên phong của GCCN vượt qua muôn vàn khó khăn, gian khổ, hy sinh, đấu tranh kiên cường, góp phần cùng quân và dân cả nước làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ (1954) lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu, kết thúc vẻ vang 9 năm kháng chiến chống thực dân Pháp, lập lại hòa bình ở Đông Dương.

3. Thời kỳ kháng chiến chống Mỹ (1954- 1975)

Sau chiến thắng Điện Biên Phủ, Việt Nam tạm thời bị chia thành hai miền, miền Bắc hoàn toàn được giải phóng và bắt tay vào công cuộc xây dựng Chủ nghĩa xã hội (CNXH), miền Nam còn dưới ách thống trị của đế quốc Mỹ.

Đáp ứng yêu cầu của tình hình mới, Hội nghị Ban Chấp hành Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam (khóa I) họp vào tháng 8/1954 đã xác định nhiệm vụ trọng tâm là “Cần phải động viên, tổ chức đông đảo quần chúng lao động trong các đô thị thành một lực lượng mạnh mẽ làm chỗ dựa tốt nhất, chắc chắn nhất cho chính quyền tiến hành công tác tiếp thu, phục hồi sản xuất, giữ gìn an ninh, trật tự thành phố”.

Ở miền Bắc tiến hành công cuộc tái thiết đất nước, khó khăn tiếp tục đặt lên vai người công nhân. Với trách nhiệm chủ nhân của đất nước, đội ngũ CNVCLĐ đã đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm, chống lãng phí. Nhờ vậy chỉ trong thời gian ngắn hoạt động sản xuất tại các cơ sở công nghiệp đã phục hồi. Qua thực hiện kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, những điển hình trong phong trào thi đua yêu nước của GCCN được lan tỏa, như “Sóng Duyên Hải”, “Hợp tác xã Thành Công”, “Ba quyết tâm”... đã xuất hiện nhiều CNVCLĐ tiêu biểu được Đảng, Nhà nước phong tặng danh hiệu Anh hùng Lao động, là những tấm gương sáng trong học tập, lao động sản xuất và chiến đấu.

Ở miền Nam, phong trào công nhân, Công đoàn hoạt động trong điều kiện vô cùng khó khăn, đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai Ngô Đình Diệm ra sức khủng bố, đàn áp. Các ngành công nghiệp, thủ công nghiệp bị đình đốn, đời sống của CNVCLĐ khó khăn. Trước tình hình đó, Đảng đã chỉ đạo các cơ sở trong nội thành, trong các đồn điền phải tìm mọi cách bám đất, bám dân phát triển lực lượng, tổ chức cho công nhân đấu tranh.

Ngày 5/11/1957, Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ký Sắc lệnh số 108-SL/L10 về ban hành Luật Công đoàn đã tạo cơ sở pháp lý, nâng cao vị trí của tổ chức Công đoàn, củng cố vai trò lãnh đạo của GCCN trong tình hình mới. Thắng lợi của công cuộc khôi phục kinh tế, cải tạo xã hội chủ nghĩa và bước đầu phát triển kinh tế, văn hóa đã tạo ra những tiền đề quan trọng góp phần xây dựng và đưa miền Bắc tiến dần lên CNXH, đồng thời đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà, thành quả đó có đóng góp quan trọng của GCCN và tổ chức Công đoàn Việt Nam.

Trước những yêu cầu mới, Đại hội lần thứ II Công đoàn Việt Nam được tổ chức tại Hà Nội từ ngày 23-27/2/1961 đã quyết định đổi tên “Tổng Liên đoàn Lao

động Việt Nam” thành “Tổng Công đoàn Việt Nam”. Đại hội đã đề ra mục tiêu: “Động viên cán bộ, công nhân, viên chức thi đua lao động sản xuất, xây dựng Chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc với tinh thần mỗi người làm việc bằng hai vì miền Nam ruột thịt, góp phần đấu tranh thống nhất nước nhà”; đồng chí Hoàng Quốc Việt tiếp tục được bầu làm Chủ tịch. Đại hội lần thứ III Công đoàn Việt Nam được tổ chức từ ngày 11-14/2/1974 tại Hà Nội bầu đồng chí Tôn Đức Thắng - Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa làm Chủ tịch danh dự, đồng chí Hoàng Quốc Việt tiếp tục giữ cương vị Chủ tịch. Mục tiêu của Đại hội là “Các cấp Công đoàn phải phát động phong trào thi đua lao động sản xuất, cần kiệm xây dựng CNXH với năng suất lao động, hiệu quả công tác, phục vụ và tham gia chiến đấu, quyết tâm giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước”.

Tổng Công đoàn Việt Nam tham gia xây dựng một số chế độ, chính sách bổ sung và sửa đổi về lao động, tiền lương, tiền thưởng. Liên hiệp Công đoàn các tỉnh, thành phố đã ký kết Nghị quyết liên tịch với cơ quan chính quyền đồng cấp về việc tổ chức thực hiện các chế độ, chính sách đối với CNVCLĐ. Nhiều Công đoàn cơ sở đã kịp thời động viên CNVCLĐ thi đua lao động, sản xuất, phấn đấu hoàn thành kế hoạch được giao. Việc thực hiện quy tắc an toàn lao động, vệ sinh công nghiệp được thực hiện tốt hơn, cải thiện điều kiện làm việc cho CNVCLĐ.

Năm 1965 Liên hiệp Công đoàn giải phóng miền Nam được thành lập đã không ngừng củng cố và phát triển, vừa tổ chức cho CNVCLĐ các thành phố đấu tranh, vừa động viên CNVCLĐ vùng giải phóng đẩy mạnh sản xuất phục vụ chiến đấu. Trong cuộc Tổng tiến công và nổi dậy xuân Mậu thân 1968 và Chiến dịch Hồ Chí Minh, Công đoàn giải phóng đã vận động CNVCLĐ ở các đô thị đồng loạt nổi dậy, phối hợp với lực lượng vũ trang tiêu diệt địch, góp phần cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất Tổ quốc.

4. Thời kỳ xây dựng Chủ nghĩa xã hội (1975 - 1986)

Đầu năm 1976, nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam ra đời, đã tạo điều kiện cơ bản để thống nhất tổ chức Công đoàn trên phạm vi cả nước.

Thực hiện Chỉ thị của Bộ Chính trị, từ tháng 01/1976 Tổng Công đoàn Việt Nam và Liên hiệp Công đoàn giải phóng miền Nam bắt tay vào chuẩn bị các điều kiện cho việc thống nhất tổ chức Công đoàn của GCCN Việt Nam. Ngày 6/6/1976, Hội nghị Công đoàn toàn quốc được tổ chức tại thành phố Hồ Chí Minh đã quyết định thống nhất Công đoàn hai miền Nam, Bắc thành “Tổng Công đoàn Việt Nam”.

Đại hội Công đoàn Việt Nam lần thứ IV được tổ chức tại Hà Nội từ ngày 08-11/5/1978 đã nêu rõ mục tiêu: “Động viên GCCN và những người lao động khác thi đua lao động sản xuất, phát triển kinh tế, đẩy mạnh công nghiệp hóa trong cả nước”; đồng chí Nguyễn Văn Linh, Ủy viên Bộ Chính trị được bầu làm Chủ tịch.

Những năm 1981-1982, Công đoàn đã tiến hành nhiều đợt tuyên truyền sâu rộng trong công nhân, viên chức về tình hình và nhiệm vụ của đất nước, về chủ trương, chính sách, nhất là các chính sách kinh tế của Đảng và Nhà nước. Đi đôi với giáo dục chính trị, Công đoàn đã có nhiều cố gắng trong việc duy trì phong trào

mục tiêu: “Tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Công đoàn các cấp, hướng về cơ sở, lấy cơ sở làm địa bàn hoạt động chủ yếu, lấy đoàn viên, CNVCLĐ làm đối tượng vận động, chuyển mạnh hoạt động Công đoàn vào việc tổ chức thực hiện chức năng đại diện, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, CNVCLĐ, xây dựng quan hệ lao động hài hòa, ổn định, tiến bộ, góp phần thúc đẩy sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội của đất nước”; đồng chí Đặng Ngọc Tùng được bầu làm Chủ tịch.

Nhiệm kỳ lần thứ X của Công đoàn Việt Nam hoạt động trong bối cảnh GCCN Việt Nam đã không ngừng lớn mạnh về số lượng và chất lượng, là lực lượng đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Trước tình hình đó, Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X đã ban hành Nghị quyết số 20-NQ/TW về “Tiếp tục xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”. Nghị quyết thể hiện quyết tâm chính trị của Đảng, Nhà nước về xây dựng GCCN, đồng thời đáp ứng nguyện vọng của hàng triệu CNVCLĐ trong cả nước. Những hoạt động triển khai thực hiện Nghị quyết 20-NQ/TW đã nhận được sự quan tâm chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, cùng với sự vào cuộc đồng bộ của cả hệ thống chính trị và Công đoàn đã tạo được chuyển biến trong cả nhiệm kỳ hoạt động, đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp chính đáng, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đoàn viên và người lao động.

Đại hội lần thứ XI Công đoàn Việt Nam được tổ chức từ ngày 27-30/7/2013 đã xác định phương châm hành động, đó là “Vì quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên và người lao động, vì sự phát triển bền vững của đất nước, tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động công đoàn”; đồng chí Đặng Ngọc Tùng tiếp tục được bầu làm Chủ tịch. Đại hội lần thứ XII Công đoàn Việt Nam diễn ra từ ngày 24-26/9/2018, đồng chí Bùi Văn Cường được bầu làm Chủ tịch. Đại hội đã xác định 09 nhóm chỉ tiêu, 09 nhiệm vụ tổng quát và 03 khâu đột phá trong cả nhiệm kỳ, ngoài ra còn có 01 chương trình trọng tâm “Công đoàn Việt Nam đồng hành cùng Chính phủ nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, phát triển bền vững đất nước”.

Có thể khẳng định rằng, trong công cuộc đổi mới đất nước, trải qua 07 kỳ Đại hội Công đoàn Việt Nam, GCCN Việt Nam đã không ngừng lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng, đang có mặt trong tất cả các ngành nghề, các thành phần kinh tế, là lực lượng quan trọng, đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

III. NHỮNG BÀI HỌC KINH NGHIỆM VÀ NHIỆM VỤ CỦA TỔ CHỨC CÔNG ĐOÀN TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

1. Những bài học kinh nghiệm

(1) Sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố quyết định thắng lợi trong hoạt động Công đoàn Việt Nam. Bám sát thực tiễn, tổ chức thực hiện sáng tạo chủ trương của Đảng, đồng thời chủ động nghiên cứu, tham mưu kịp thời định hướng phát triển phong trào công nhân và hoạt động công đoàn; phối hợp chặt chẽ với các cấp chính

quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên, hình thành sức mạnh tổng hợp trong hoạt động công đoàn.

(2) Quan tâm chăm lo lợi ích chính đáng của đoàn viên, lấy lợi ích là điểm quan trọng tập hợp, thu hút người lao động đến với tổ chức Công đoàn; tạo sự khác biệt rõ hơn những quyền, lợi ích của người lao động là đoàn viên công đoàn và chưa là đoàn viên công đoàn để tăng cường sự gắn kết giữa đoàn viên với tổ chức Công đoàn.

(3) Thực hiện tốt vai trò đại diện bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của đoàn viên, người lao động. Tiến hành đồng bộ cả ba khâu: Tham gia xây dựng, tổ chức triển khai, kiểm tra, giám sát chế độ, chính sách với sự phân công trách nhiệm của từng cấp công đoàn, đảm bảo quyền lợi tốt hơn cho người lao động.

(4) Chú trọng nâng cao hiệu quả hoạt động công đoàn, kịp thời thích ứng với sự thay đổi nhanh chóng của tình hình thực tế. Coi trọng chất lượng hoạt động của công đoàn cơ sở, lấy cơ sở làm địa bàn hoạt động chủ yếu, lấy nhu cầu hợp pháp, chính đáng của số đông đoàn viên, người lao động làm nền tảng cho hoạt động công đoàn, phát huy tính tự giác, tự nguyện gia nhập và tham gia hoạt động công đoàn của đoàn viên, người lao động.

(5) Chủ động xây dựng đội ngũ cán bộ công đoàn đáp ứng phong trào công nhân, viên chức, lao động và hoạt động công đoàn trong tình hình mới. Thường xuyên quan tâm, đầu tư công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ công đoàn một cách cơ bản, có chiều sâu, tính lâu dài; thực hiện chính sách động viên hợp lý về vật chất, tinh thần; bảo vệ hiệu quả quyền lợi hợp pháp của cán bộ công đoàn.

2. Nhiệm vụ trọng tâm của tổ chức Công đoàn trong giai đoạn hiện nay

(1) Phát triển đa dạng, hiệu quả các hoạt động chăm lo lợi ích cho đoàn viên, người lao động. Đổi mới cơ chế hoạt động xã hội của Công đoàn theo hướng góp phần đảm bảo quyền an sinh xã hội. Nâng cao năng lực đại diện bảo vệ quyền lợi hợp pháp cho người lao động, cán bộ Công đoàn; chủ động tham gia xây dựng chính sách, pháp luật, xây dựng quan hệ lao động hài hòa, ổn định và tiến bộ.

(2) Tiến hành thường xuyên, đồng bộ, chất lượng công tác tuyên truyền, giáo dục, góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp, tác phong công nghiệp, kỷ luật lao động cho người lao động. Chủ động thông tin về tổ chức và hoạt động Công đoàn, chú trọng công tác định hướng thông tin trên Internet và mạng xã hội. Tham gia xây dựng môi trường văn hóa tích cực trong các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, khu công nghiệp; đời sống tinh thần lành mạnh cho người lao động. Chủ động tham mưu với cấp ủy, chính quyền đồng cấp về những vấn đề mới, diễn biến mới trong phong trào công nhân, viên chức, lao động và tổ chức công đoàn.

(3) Tiếp tục đổi mới mô hình tổ chức, nội dung, phương thức hoạt động công đoàn; chú trọng công tác phát triển đoàn viên, thành lập công đoàn cơ sở gắn liền với việc nâng cao chất lượng hoạt động của tổ chức Công đoàn; đẩy mạnh công tác đào tạo bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ công đoàn đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ.

(4) Nâng cao hiệu quả công tác thi đua, khen thưởng cho phù hợp với điều kiện sống, làm việc, công tác của cán bộ, CNVCLĐ. Chú trọng phát hiện, bồi dưỡng, nhân rộng các mô hình, điển hình mang lại hiệu quả kinh tế, xã hội cao.

(5) Thực hiện toàn diện và chất lượng công tác nữ công ở các cấp công đoàn, trọng tâm là quyền và việc làm bền vững của lao động nữ; xây dựng gia đình công nhân, viên chức, lao động no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh; chăm lo tốt hơn con công nhân, viên chức, lao động.

(6) Chủ động hội nhập quốc tế; nâng cao vị thế và khẳng định vai trò của tổ chức Công đoàn Việt Nam; phát huy hiệu quả các hoạt động hợp tác quốc tế hỗ trợ cho hoạt động công đoàn.

(7) Nâng cao hiệu quả, hiệu lực công tác kiểm tra, giám sát công đoàn. Kiện toàn ủy ban kiểm tra và văn phòng ủy ban kiểm tra Công đoàn các cấp, từng bước nâng cao chất lượng cán bộ làm công tác kiểm tra, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ.

(8) Tăng cường công tác quản lý thu, chi tài chính, quản lý tài sản công đoàn theo hướng chuyên nghiệp, công khai, minh bạch, thực hiện phân phối công bằng, hiệu quả; xây dựng nguồn lực đủ mạnh để đáp ứng nhiệm vụ của tổ chức Công đoàn trong tình hình mới.

(9) Đổi mới phương thức chỉ đạo và tổ chức thực hiện theo hướng lấy người lao động làm trung tâm; hoạt động chủ yếu ở cơ sở; công đoàn cấp trên phục vụ công đoàn cấp dưới; phát huy sức mạnh tổng hợp trong việc xây dựng tổ chức Công đoàn vững mạnh. Đẩy mạnh cải cách hành chính; phát huy dân chủ, tăng cường trách nhiệm, kỷ luật, kỷ cương trong chỉ đạo, điều hành và tổ chức thực hiện.

Kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Công đoàn Việt Nam là dịp để cán bộ, đoàn viên, CNVCLĐ cùng nhân dân cả nước ôn lại, phát huy truyền thống vẻ vang của GCCN và tổ chức Công đoàn Việt Nam; ra sức thi đua, quyết tâm thực hiện thắng lợi mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. *luo*

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG- TỔNG LIÊN ĐOÀN LAO ĐỘNG VIỆT NAM